

nistiske udformninger af det „mongolske“ til en selvstændighedssymbolik i 90'erne.

Bulag giver mange detaljer i denne interessante diskussion om, hvordan et land, et styre, underbygger sin magt ved de symboler, landet omgiver sig med.

Bulag skriver i et letlæseligt og ligefremt sproget. Han pakker sine teorier med masser af data. Det er en god og læseværdig bog om emnet: Hvem er mongol.

Rolf Gilberg
Etnografisk Samling
Nationalmuseet
København

TINE DAMSHOLT & FREDERIK NIELSSON (red.): Ta fan i båten. Etnologiens politiska utmaningar. Lund: Studentlitteratur 1999. 152 sider. ISBN 91-44-00936-4. Pris: SKR 229 (pb).

Det fotografi, der udgør bogens omslag er helt fantastisk. Hvilken kvalitet, der sådan rent fototeknisk kunne præsteres i 1912! En lav sol, morgen eller tidlig aften, belyser hovedpersonens ansigt så perfekt, at man skulle tro, der var tale om en omhyggeligt opstillet filmoptagelse – Bergmann for eksempel. Billedet viser fattiggårdsforstanderen i Tibble – hvor det så er – i stævnen af en stor robåd med ti mand ved årerne. Han er i sit bedste tøj ligesom konen ved hans side med stor blomsterbesat hat. Længere tilbage i båden sidder de jævne folk, måske fattiglemmerne, også i deres bedste tøj. Drejer det sig om den årlige sommerudflugt? De er for pyntede for kirken, skulle man synes, med mindre det drejer sig om en særlig festlig kirkelig begivenhed – høstgudstjeneste måske? Billedet står for sig selv, bare med de få oplysninger om tid og sted, og det kommenteres ikke i nogen tekst. Men skal det tydes i bogens ånd, kan man sige, at det viser et typisk etnologisk objekt: Landbefolkning, social ulighed, måske endda streng magt, synliggjort i forstanderens meget tilknappe ydre. Og med bogen spørger billedet, hvor er politikken i alt dette?

Ifølge redaktørerne skal bogens artikler belyse relationen mellem politik og etnologisk forskning, og det drejer sig både om det politiske ved etnologien og etnologiens forskning i politik. Bogens otte forfattere udgøres af fire danskere alle med tilknytning til „Etnologi“ i

København og lige så mange svenske etnologer, heraf tre fra Lund og en fra Stockholm.

Tine Damsholt indleder bogens første artikel, „Politisk kultur eller kulturel politik“, med et tilbageblik på den etnologiske fagkritik i 1970'erne. Det er en lidt tung begyndelse på artiklen, som snart kommer til at dreje sig om diskursen i to noget fjernere danske fortider nemlig 1700-tallet og 1800-tallet, som benævnes henholdsvis den patriotiske og den nationale diskurs. Damsholts pointe med både det nye og det ældre historiske materiale er at vise, hvorledes kultur og politik interagerer. Til tider er politikken et middel for kulturen, til andre forholder det sig lige modsat, kulturen er et middel for politikken. Disse to figurer, som Tine Damsholt ser sameksisterende i dag inden for etnologien, bygger på, mener hun, et mangelfuldt samfunds-, politik- og kulturbegreb! Anmelderen er ikke helt overbevist, hvornår er et begreb ikke mangelfuldt – når det kan forandre verden?

Thomas Højrup søger via Aristoteles over Machiavelli, Hegel og Max Weber at afklare hvad politik rettelig er – her også specifikt det etnologiske politikbegreb. I denne forbindelse beklager han „tabuiseringen af statsbegrebet og naturaliseringen af samfundsbegrebet i den moderne etnologi“ (s.137). Tonen i Højruks artikel er præget af en brændende trang til afklaring af stringente videnskabelige begreber. Han henviser i slutningen af artiklen til, at „verdens indretning på ny er til diskussion“ (s.151) og erklærer sig parat til, sammen med etnologien, „at gennemtænke og formulere knasterne i den nye dagsordens problematik“ (s.151). Samtaleparterne synes for Højrup i denne bog at findes hovedsaglig blandt de danske bidragsydere.

Søren Christensen er cand.mag. i idé- og litteraturhistorie og underviser på „Etnologi“ i København. Han sætter kulturrelativismen på plads med hovedreferencen til antropologien. Kulturrelativismen opfattedes som upolitisk i modsætning til evolutionismen, men var i virkeligheden politisk. Afslutningsvis skriver Søren Christensen, at al videnskab kan blive politisk, om den er det eller ej, bestemmer den ikke selv, det afhænger af de „kulturelle konstellationer“, som den indgår i, hvilke ikke kan forudses (s.56-7).

Bogens svenske redaktør Frederik Nielsson, det er åbenbart ham, der har inddraget bådmetaforen i foretagendet, skriver om dampskibenes og Øresundsbroens tid. Han ser

politik og politiske systemer som produkter af rumskabende bevægelser og interaktion. Han mener, at diskursanalyser uden en praksisdimension ingen steder leder hen.

Etnologien har ifølge Frederik Nielsson erkendt hverdagen som oprindelsessted og fundament for politikken, men hvordan politikken påvirker og skaber hverdagen er derimod sjældent undersøgt. I den forbindelse fremdrager han Frykman og Löfgren og anklager dem for at skabe et harmoniseret billede af Sverige.

Kjell Hansen skriver om Republikken Jämtland, som er en regional bevægelse, der efter eget udsagn bygger på 51% spøg og 49% alvor! Bevægelsen opstod i 60'erne som en protest mod den affolkning af udkantsområderne, som de mente, den statslige politik var årsagen til. Som mål har Jämtlandsbevægelsen ikke en frigørelse fra den svenske stat, men den har søgt at få indlemmet spørgsmålet om regionalt tilhørsforhold som del af den politiske diskurs.

Jonas Engman skriver om Socialdemokratiets 1. maj-demonstrationer i Stockholm. Han studerer, hvorledes ritualer bidrager til ideologiproduktionen og konkluderer, at det er en forenkling at tolke politiske symboler og metaforer som sammenfattende, de er tværtimod ofte ambivalente.

Tom O'Dells artikel „Metodens praktik: Uteslutningens poetik“ var der lidt problemer med. Hver gang anmelderen mente at have fundet ud af, hvad den handlede om – så var det alligevel ikke det! Udelukkelsens poetik? Han skriver blandt andet om sin afhandling „Culture Unbound“, som beskæftiger sig med amerikaniseringen af Sverige, og om metode og om mange andre ting: O'Dell unbound.

Christine Sestoft skriver om den politiske forbruger – ikke den politisk korrekte – som der fejlagtigt står i indledningen. Emnet er oplagt for denne bog, men artiklen kunne have haft gavn af lidt yderligere redigering. Den er for opgaveagtigt disponeret, veksler mellem redegørelser for diskursanalysen og en jordnær gennemgang af forbrugerorganisationer.

Bogens kvalitet ligger i artiklerne med udgangspunkt i konkrete empiriske forskningsfelter. „Facitlisteartikler“, hvis formål det er at give de „rette“ svar på spørgsmålene, synes at følge deres egen dagsorden.

Som antropolog kan man tænke over, i hvilken udstrækning overvejelserne om etnologiens forhold til politik lige så godt kunne

gælde for antropologien. I mange af artiklerne gælder referencerne i lige så høj grad antropologien, ofte nævnes som en samlende betegnelse kulturforskningen. Jeg mener dog ikke, at antropologien har samme problem med politikken som etnologien. Politisk antropologi er blevet bedrevet konstant gennem hele fagets historie.

Redaktøerne nævner i indledningen, at det skulle være farligt at beskæftige sig med den „delikata relationen mellan etnologi och politik“ (s. 5) – en farlighed, som også bogens titel henviser til. (Titlen kan oversættes til: Lad briste eller bære.) Artiklerne forekommer dog ikke særlig farlige. Grunden kan være, at mange potentielt *farlige* forfattere ikke har turdet tage imod opfordringen til at skrive eller slet ikke er blevet inviteret?

Bådmetaforen bruges i indledningen, hvor der tales om at invitere til en sejlads, en langsom færd, uden mål, om at komme tørskoet i land osv. I samme tone kan der afsluttes her: Der blev ikke roet helt i takt, man var ikke helt enige om tempo og kurs, men båden holdtes da flydende, og nogen fælles samtale kunne der da føres ombord.

Kirsten Rønne
mag.scient.
København

DRU C. GLADNEY (ed.): Making Majorities. Constituting the Nation in Japan, Korea, China, Malaysia, Fiji, Turkey, and the United States. Stanford: Stanford University Press 1998. 350 sider. ISBN 0-8047-3048-2. Pris: £32.50.

Som undertitlen viser, omhandler denne bog begrebet majoritet i de syv ovennævnte nationer i Asien og Stillehavsregionen. Og hvert land er dækket med hele to artikler, så antallet af artikler, inklusive den fine introduktion, som jeg vil komme tilbage til i det nedenstående, kommer op på 15. Jeg har valgt ikke specifikt at inddrage og diskutere de enkelte artikler, men herimod fokusere på bogens overordnede tema majoriteter og national konstruktion, da dette vil være for fyldig en opgave her.

I introduktionen skrevet af bogens redaktør, Dru C. Gladney, slår han i første linie fast, at „majorities are made, not born. This book posits that there are no pure majorities in the Asia-Pacific region or in the West. Numeric-